

ВЪОРЪЖЕНИ МЪЖЕ

АО

TERRY PRATCHETT

MEN AT ARMS

©Terry and Lyn Pratchett 1993

First published by Victor Gollancz Ltd, London

cover illustration copyright © Josh Kirby

DISCWORLD® is a trade mark registered by Terry Pratchett

All rights reserved.

Тази творба е художествено произведение. Описаните имена, персонажи, места и случки са продукт на въображението на автора. Всички изказвания, случки, описания, информация и материали от всякакъв друг вид, съдържащи се в произведението, са само и единствено с цел забавление и не трябва да се разчита на тяхната точност, нито да бъдат правени опити да бъдат възпроизведени, тъй като това може да доведе до наранявания. Всички права запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде ползвана или възпроизвеждана без изричното знание и писменото позволение на издателя.

ВЪОРЪЖЕНИ МЪЖЕ

© Архонт – О, 2022

Всички права запазени.

Автор: © Тери Пратчет

Илюстрации: © Джош Кирби

Превод: © Владимир Зарков

Редактор: Весела Петрова

Коректор: Николай Генов

Предпечат: Студиото на А

Издател: Архонт – О

Английска, второ издание

ISBN 978-954-422-115-7

ТЕРИ ПРАГЧЕТ

ВЪОРЪЖЕНИ МЪЖЕ

София, 2022

Ефрейтор Керът от Анкх-морпоркската Градска (нощна) стража седна, както беше по нощница, взе молива, подъвка за малко края му и започна да пише:

„Най-скъпи ми Мамо и Тате,

Е има още нещо хубаво дете заслужава да се запише, защото ме направиха Ефрейтор!! Значи пет долара, повече на месец, пък и имам нова куртка с две нашивки на раменете! И нова медна значка! Това си е Голяма отговорност!! Всичко стана понеже имаме новобранци, защото Патрицията, за когото вече съм ви писал, че е управника на града, се съгласи Стражата да отразява етническата шарения в този Град...”

Керът поумува и се загледа през прашното прозорче на спалнята в косите слънчеви лъчи на ранната вечер, които се плъзгаха над реката. После пак се наведе над листа.

„... което аз не разбирам добре, но може да се отнася някак за Козметичния цех на джуджето Грабнисандък Гръмовен. Освен това, капитан Ваймс, за когото често съм ви писал, напуска Стражата, за да се ожени и да стане изискан Джентълмен и, сигурен съм, всички му желаем Най-доброто, той ме научи на всичко, е, без нещата, дето аз сам си ги научих. Събираме пари да му поднесем Подарък за изненада, мислех си

за някой от онези отскоро появили се часовници, които нямат нужда от духчета, и можем да гравираме отзад нещо от рода на „Да си все на стража от твоите приятели в Стражата,“, това е майтап, да, де, Игра на думи. Не знаем кой ще ни е новият капитан, серж. Колън разправя, че щял да се Пенсioniра, ако сложат него, а ефр. Нобс...”

Керът пак се зазяпа през прозореца. Широкото му честно чело се набръчка от усилие да измисли нещо похвално, което би могъл да напише за ефрейтор Нобс.

„... е най-подходящ за сегашното си Положение, аз пък съм съвсем отскоро в Стражата. Така че да почакаме и ще видим...”

Започна се, както се случва често, със смърт. И с погребение в едно пролетно утро – мъглата се стелеше толкова гъста над земята, че се стичаше в гроба и сякаш спускаха ковчега върху облак.

Сивкав помиар, приютил толкова разнообразни кучешки болести, че приличаха на обгърнал го облак от прах, наблюдаваше безучастно от близката купчинка пръст.

Някакви възрастни жени, роднини на покойния, ридаеха. Но Едуард д'Ийт не плачеше поради три причини. Беше най-големият син, тридесет и седмият лорд д'Ийт, а на мъж от

този род не подходдаше да циври. Второ, беше убиец (новичката му диплома още миришеше на мастило), а хората от това занятие не ронят сълзи при ничия смърт, иначе не би им останало време за нищо друго. Трето, беше разгневен. Всъщност разярен.

Разярен, че се наложи да вземе пари назаем за това окаяно погребение. Разярен от времето, от гробището за простолудие, от липсата на всякаква промяна в ежедневния шум на града въпреки печалното събитие. Разярен и от историята. Изобщо не би трябвало да се случи така.

Изобщо не биваше да е *такава*.

Загледа се над реката към мрачната грамада на двореца, гневът му сякаш се събра и се увеличи като през лупа.

Бяха пратили Едуард в Гилдията на убийците, защото там имаха най-доброто училище за онези, чието потекло далеч надхвърля умствените им заложби. Ако го бяха обучили за шут, щеше да измисли сатира и да съчинява опасни шегички за Патриция. Ако го бяха обучили за крадец*, щеше да проникне в двореца и да открадне от Патриция нещо скъпоценно.

Да, обаче... пратиха го при убийците...

След погребението той продаде каквото бе останало от именията на рода д'Ийт и отново се записа в училището на Гилдията.

* Но на нито един джентълмен не би хрумвало да се обучава за крадец.

За следдипломна квалификация.

Завърши с отличие – първият случай в историята на Гилдията. По-старшите му колеги твърдяха, че този човек трябва да бъде държан под око... а понеже нещо у него притесняваше дори убийците, за предпочитане е да бъде дебнат от много голямо разстояние.

В гробището единственият гробар запълваше дупката, в която намери последен покой предишният лорд д'Ийт.

Имаше чувството, че в главата му се мяркат приблизително следните мисли: „Някакъв шанс да получа кокалче? А, не, прощавай, проявих лошо възпитание, забрави, че го споменах. Ама си имаш сандвичи с телешко в оная... как беше... кутия за обяд. Защо не дадеш един на милото кученце пред тебе?“.

Мъжът подпря ръце на лопатата и се огледа.

Сивият помияр го наблюдаваше съсредоточено.

Накрая каза:

– Бау?

На Едуард д'Ийт му бяха необходими пет месеца, за да намери каквото търсеше. Издирването бе затруднено от факта, че той *не знаеше* точно какво търси. Просто беше уверен, че ще го познае, щом го открие. Едуард

вярваше пламенно в Провидението. Това често е присъщо на хора като него.

Библиотеката на Гилдията беше сред най-големите в града, а в някои *специализирани* области никоя друга не можеше да се мери с нея. Те засягаха преди всичко печалната краткост на човешкия живот и средствата, чрез които може да бъде съкратен още повече.

Едуард прекарваше много време там, често възседнал подвижна стълбичка до прашните рафтове.

Прочете всичко написано за оръжията. Нямаше представа какво всъщност го интересува, затова го разпозна в бележка на полето в един иначе твърде скучен и пълен с неточности трактат за балистичните свойства на арбалетите. Старателно си преписа бележката дума по дума.

Дълго се ровеше и в книгите по история.

Гилдията на убийците беше сдружение на господа с виден произход, а подобни хора смятат цялата писана история за нещо като родословие. А такива книги имаше в изобилие в тази библиотека, както и цяла галерия с портрети на крале и кралици*, затова Едуард д'Ийт опозна аристократичните им лица по-добре и от своето. Там прекарваше обедните си почивки.

* В повечето случаи с ненаатрапчиви табели под картините, на които скромно бе отбелязано името на човека, убил съответното величество. В края на краищата тази галерия се намиреше в Гилдията на *убийците*.

По-късно някои казваха, че тогава е попаднал под лошо влияние. Но тайната на живота му се състоеше в обстоятелството, че той изобщо не се поддаде на външни влияния, ако не се броят онези мъртви крале. Просто попадна под собственото си влияние.

Ето в какво грешат хората. Никой индивид не принадлежи поначало към човешката раса освен в биологическия смисъл. Необходимо е да го поблъска насам-натам брауновото движение на обществото – механизъм, чрез който хората непрекъснато си напомнят един на друг, че са... ами хора. А Едуард сякаш пропадеше по спирала навътре в себе си, както обикновено се случва при типове като него.

Нямаше никакъв замисъл. Оттегли се (което е типично поведение, ако се чувстваш застрашен) на по-удобна отбранителна позиция, т.е. в миналото. И тогава нещо се случи – все едно студент по палеонтология да намери в езерцето със златните рибки истински жив плезиозавър.

Излезе навън, примигвайки, в един горещ следобед, след като бе седял часове наред в компанията на отминали величия, и видя лика на миналото да минава наблизо и да кима дружелюбно на околните.

Изобщо не успя да се овладее, а подвикна:

– Ей, к-кой с-сте вие?

А миналото отвърна:

– Аз съм ефрейтор Керът, господине. От Нощната стража. А вие сте господин д'Ийт, нали? Мога ли да ви бъда полезен с нещо?

– Какво?! Не! Не... Вършете си работата.

Миналото кимна, усмихна се и на него и продължи към бъдещето.

Керът престана да съзерцава стената:

„Похарчих три долара за иконографска кутия, в която седи едно духче и рисува картинки на разни неща, това направо си е последният, Писък на модата тук. Прилагам снимки на мойта стая и на моите приятели от Стражата, Ноби е онзи, дето прави Смешки, ама е същинско скрито Съкровище и е добър човек дълбоко в душата си.“

Пак се запъна. Керът изпращаше писма до родния си дом всяка седмица. Почти всички джуджета постъпват така. Е, той беше висок два метра, но го възпитаха отначало като джудже, а едва по-късно и като човек. Не се справяше лесно с писмовния труд, но влагаше голямо усърдие.

„Времето – продължи бавно и внимателно – продължава да е твърде горещо...“

Едуард не можеше да повярва. Провери в Архивите. После провери повторно. Задаваше въпроси, които звучаха достатъчно безобидно, затова хората му отговаряха. И накрая замина на почивка в планините Овнерог. Упоритото подпитване му позволи да стигне и до джуджешките мини около Меден рудник, а там

се добра до най-обикновена полянка в букова гора. Както и очакваше, след няколко минути търпеливо ровене изкопа въгленчета.

Остана там целия ден. На здрачаване внимателно намести чимове обратно на мястото им и у него не останаха никакви съмнения.

Анкх-Морпорк отново имаше крал.

И така беше *редно*. И именно *съдбата* даде шанс на Едуард да узнае това точно когато у него се зароди планът. И беше *редно* да получи този дар от *съдбата*, а *величавото* минало щеше да *спаси* града от позорното му настояще. Разполагаше и с *целта*, и със *средствата*. И така нататък...

Мислите на Едуард често препускаха по този коловоз.

Той умееше да мисли с подчертани от курсив думи. Такива хора трябва да бъдат държани под око.

Най-добре от безопасно разстояние.

Вашето писмо беше Интересно – казвате, че някакви хора идвали да разпитват за мене, това е изумително, тук съм от има-няма пет минути, пък вече съм се прочул.

Много се радвам да науча за отварянето на шахта номер 7. Не ме е срам да си призная, че макар да съм много щастлив тук, липсва ми доброто старо време у дома. Понякога в почивните дни сядам в мазето и, се удрям по главата с дръжката на брадва, ама не е същото.

С надеждата това писмо да ви завари в добро здраве, искр. Ваш Любящ син (осиновен) Керът.“

Сгъна писмото, сложи иконографиите, запечата плика с капка восък от свещта, към която притисна палеца си, и го пъкна в джоба на панталона. На джуджешката поща до Овнерог можеше да се разчита. Все повече джуджета идваха да работят в града и понеже си бяха съвестни създания, мнозина от тях пращаха пари на семействата си. Затова нямаше по-сигурно нещо от джуджешката поща – охраняваше се строго. Джуджетата са извънредно привързани към златото. Ако някой разбойник по пътищата изскочи пред джуджета с думите „Парите или живота!“, добре е да си носи сгъваемо столче, суха храна и нещо за четене, за да изчака разгорещените спорове.

После Керът си наплиска лицето, облече кожената куртка, панталона и плетената ризница, стегна ремъците на бронирания си нагръдник и с шлем под мишница излезе бодро, готов да посрещне каквото му поднесе бъдещето.

Друга стая на друго място
Бедна и жалка стая – мазилката падаше, таваните провисваха като пружина в леглото на дебелак. Още по-тъсна изглеждаше заради мебелите.

Бяха старовремски, добре изработени мебели, но съвсем не на мястото си. Би трябвало да са разположени в ехтящи просторни зали. Тук бяха сбутани. Имаше кресла от тъмен дъб. Имаше дори цяла рицарска броня. Едва оставаше място за шестимата, настанили се около огромната маса. Всъщност едва оставаше мястото и за масата.

В сенките тиктакеше часовник.

Дебелите плюшени завеси бяха спуснати, макар че небето още светлееше. Въздухът тегнеше и заради жегата, и заради свещите във „вълшебния фенер“.

Само екранът светеше и в момента на него се мъдреше чудесна снимка в профил на ефрейтор Керът Айрънфаундърсън.

Немногобройната, но подбрана публика го гледаше със старателно изобразеното безстрастие на хора, които са наполовина убедени, че домакинът не е с всичкия си, обаче търпят, защото са похапнали преди малко и е неприлично да си тръгнат веднага.

– Е, и? – обади се един от тях. – Май съм го виждал да обикаля из града. Та той е обикновен стражник, Едуард.

– Разбира се. Изключително важно е да бъде такъв. Със скромно положение в обществото. Всичко съвпада с к-класическите образци. – Едуард д'Ийт даде знак. Следващата стъклена плака бе нагласена с щракане. – Тази не изобразява жив модел. К-крал Парагор. Сниман е стар портрет. На тази... – щрак! –

... е крал Велтрик III. Пак портрет. На тази е кралица Алгуина IV... Забелязвате ли очертанията на брадичката? На тази... – щрак! – ... е седемпенсова монета от времето на Уебълторп Несвестния – обърнете внимание отново на брадичката и на общата костна структура. А на тази... – щрак! – ... е обърната надолу ваза с цветя. Д-делфиниуми, струва ми се. Но защо?

– Ъ-ъ... моля за извинение, господин Едуард. Останаха няколко неизползвани плаки, а духчетата не бяха преуморени и...

– Следващата, моля. И можеш да излезеш.

– Да, господин Едуард.

– Яви се при дежурния по изтезанията.

– Да, господин Едуард.

Щрак!

– А на тази имаме доста добро... браво на теб, Б-бленкин... изображение на бюста на кралица Коана.

– Благодаря ви, господин Едуард.

– Но ако бе хванал и лицето, щяхме да се уверим в приликата. Според мен засега стига. Можеш да излезеш, Б-бленкин.

– Да, господин Едуард.

– Нека ти поокастри малко ушите.

– Да, господин Едуард.

Слугата почтително затвори вратата и слезе в кухнята, клатейки глава натъжен. Родът д'Ийт от години не можеше да си позволи собствен специалист по изтезанията. За да угоди на момчето, трябваше сам да свърши каквото може с някой кухненски нож.